

III. posiedzenie Regionalnego Forum Terytorialnego, Wrocław, 18 czerwca 2015 r.

Obecni na posiedzeniu:

Członkowie Forum: M. Awizeń, M. Bednarska-Wajerowska, E. Berezowska, L. Ciesielska, J. Gęborys, A. Girul, P. Hreniak, S. Hunek, A. Kalisz, P. Klag, B. Kozińska, W. Kujawa, M. Kwil-Skrzypińska, J. Łaganowski, P. Miedziński, M. Mika, Z. Mogiła, A. Piątkiewicz, L. Pieczyński, A. Pietrusiewicz, R. Plich, S. Popłoński, R. Potocki, J. Rabczenko, W. Runowicz, B. Skórzewska, M. Suwalski, M. Tramś, M. Warcholiński, I. Wójcik, M. Zathey,

Stali zastępcy: U. Adamska, Z. Chamielec, A. Gajna-Korycka, M. Gozdek, H. Jarczok, A. Kamecka, B. Kramarz, A. Koniecznyńska, T. Lis-Pieńkowska, B. Olszewska, M. Piszko, M. Monteiro, A. Nowak, W. Weihs, M. Zapart.

Zaproszeni eksperci: A. Brzozowy, M. Obrębalski, R. Szełemej.

Przedstawiciele UMWD: J. Boczar, A. Serwin, A. Harc.

Plan posiedzenia:

- Powitanie Członków Forum i zaproszonych gości – Zbigniew Dynak, Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego,
- Projekt krajowej polityki miejskiej – Andrzej Brzozowy, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Przestrzennej w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju,
- Uwarunkowania rozwoju obszarów miejskich województwa dolnośląskiego na przykładzie WrOF i LGOF – dr Maciej Zathey, Dyrektor Instytutu Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu,
- Teoretyczne i praktyczne aspekty polityki miejskiej - dr Marek Obrębalski, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu,
- Doświadczenia zarządzania rozwojem aglomeracji wałbrzyskiej i planów realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) jako instrumentu terytorialnego polityki regionalnej na lata 2014-2020 - Roman Szełemej, Prezydent Wałbrzycha,
- Podsumowanie przedstawionych informacji – Zbigniew Dynak, Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWD,
- Dyskusja, zakończenie posiedzenia.

Rozpoczęcie posiedzenia:

Posiedzenie III. Regionalnego Forum Terytorialnego otworzył i przywitał jego uczestników pan Zbigniew Dynak, Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWD. W swoim wystąpieniu przedstawił informację nt. kierunków wsparcia obszarów miejskich zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 (SRWD 2020). Sformułował również cel posiedzenia RFT - przeprowadzenie dyskusji nt. założeń regionalnej polityki miejskiej, której obowiązek przygotowania wynika z zapisów SRWD 2020, w tym określenie, na ile ta polityka ma być samodzielna, a w jakim stopniu wynikać bezpośrednio z Krajowej Polityki Miejskiej. Wyraził również nadzieję, iż wystąpienia prelegentów pozwolą uczestnikom Forum wyrobić sobie pogląd na temat założeń teoretycznych i obecnego stanu realizacji polityki miejskiej w kraju.

Projekt krajowej polityki miejskiej (prezentacja nr 1)

Andrzej Brzozowy (Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Przestrzennej w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju)

- przedstawił główne założenia KPM, jej cel strategiczny, którym jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców oraz poszczególne wątki tematyczne KPM,
- omówił katalog podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie KPM oraz podmiotów koordynujących współpracę przy tworzeniu KPM,
- zaprezentował stan prac nad Krajową Polityką Miejską. Projekt KPM jest na etapie przygotowania, w lipcu 2013 r. Rada Ministrów przyjęła założenia KPM, której podstawą są zapisy Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- stwierdził, iż do osiągnięcia celów KPM konieczne są wspólne działania różnych resortów polegające m.in. na zmianach przepisów dot. rewitalizacji i planowania przestrzennego.

Doświadczenia zarządzania rozwojem aglomeracji wałbrzyskiej i planów realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych jako instrumentu terytorialnej polityki regionalnej na lata 2014-2020 (prezentacja nr 2)

Roman Szełemej (Prezydent Wałbrzyska)

- przedstawił przyczyny i przebieg prac dotyczących powstania Aglomeracji Wałbrzyskiej, w skład której wchodzi obecnie 22 gminy, a także najważniejsze wydarzenia z jej działalności,
- zaprezentował dokumenty strategiczne będące podstawą działań podejmowanych przez Aglomerację Wałbrzyską tj. Strategię Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej, Strategię ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej, Plany Gospodarki Niskoemisyjnej, Zintegrowany Program Transportu Publicznego,
- scharakteryzował sposób zarządzania Aglomeracją Wałbrzyską oparty na faktycznym

zaangażowaniu partnerów i nie powoływaniu zbyt sformalizowanych struktur organizacyjnych,

- przedstawił projekty realizowane obecnie przez gminy Aglomeracji Wałbrzyskiej w formule partnerstwa.

Teoretyczne i praktyczne aspekty polityki miejskiej - (prezentacja nr 3)

dr Marek Obrębalski (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)

- przedstawił definicję polityki miejskiej ze szczególnym uwzględnieniem jej wymiarów terytorialnych,
- scharakteryzował miasto jako produkt poddawany grze rynkowej i omówił czynniki sukcesu w tej grze: atrakcyjność, konkurencyjność i inteligencję miasta,
- omówił znaczenie, uwarunkowania prawne i finansowe oraz problemy związane z wdrażaniem polityki miejskiej w kraju,
- podkreślił, że rozwój miast nie będzie możliwy bez wypracowania spójnej, zintegrowanej wizji ich rozwoju oraz przyspieszenia przygotowania właściwych instrumentów prawnych, a zwłaszcza finansowych wspierających działania na rzecz miast rozumianych jako bieguny rozwoju regionu i kraju.

Uwarunkowania rozwoju obszarów miejskich województwa dolnośląskiego na przykładzie WroF i LGOF, (prezentacja nr 4)

dr Maciej Zathey (Dyrektor Instytutu Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu)

- omówił rezultaty dwóch projektów realizowanych w ramach działań wspierających planowanie miejskich obszarów funkcjonalnych w których uczestniczyło województwo dolnośląskie, reprezentowane przez Instytut Rozwoju Terytorialnego: „Zintegrowany system powiązań miast w Legnicko-Głogowskim Obszarze Funkcjonalnym” oraz „Studium spójności funkcjonalnej we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym”,
- podkreślił, iż zamierzeniem obu projektów jest określenie zróżnicowania (typologii) dolnośląskich miejskich obszarów funkcjonalnych pod kątem ich potencjału i barier rozwoju. Ta wiedza będzie przydatna przy opracowywaniu przez samorząd województwa strategii, polityk i programów.

Podsumowanie przedstawionych informacji i rozpoczęcie dyskusji

Zbigniew Dynak (Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWD)

- wyraził nadzieję, że KPM określi praktyczne instrumenty realizacji polityki miejskiej, a ustawa o rewitalizacji potwierdzi, że będą to instrumenty użyteczne,
- podkreślił potrzebę wzmocnienia instrumentów prawnych organizacyjnych i finansowych w celu podniesienia konkurencyjności miast
- zauważył, że dzięki realizacji projektów WROF i LGOF Samorząd Województwa

Dolnośląskiego wykonał już pierwsze ruchy w kierunku formułowania celów polityki miejskiej,

- zaproponował następujące zagadnienia jako podstawę do dyskusji:
 - krajowa a regionalna polityka miejska,
 - cele regionalnej polityki miejskiej do 2020,
 - instrumenty organizacyjno – prawne, którymi powinny dysponować samorządy, aby realizować politykę miejską.

Dyskusja

Andrzej Kalisz (Przewodniczący Związku Pracodawców Dolnego Śląska)

- wyraził uznanie dla wysokiego merytorycznego poziomu spotkania i spójności wypowiedzi prelegentów i zadał pytanie o przyczyny dużej samodzielności Aglomeracji Wałbrzyskiej w realizacji swoich celów rozwoju.

Zbigniew Dynak (Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWD)

- podkreślił, że aktywność i sukcesy Aglomeracji Wałbrzyskiej wynikają z oddolnej determinacji w przewyżnianiu zagrożeń, problemów i barier rozwoju tego obszaru.

Henryk Jarczuk (Forum Związków Zawodowych)

- stwierdził, iż działania dotyczące polityki miejskiej są jego zdaniem bardzo rozproszone, w związku z tym zaproponował zlecenie odpowiednim zespołom roboczym opracowanie najbardziej potrzebnych działań w zakresie polityki rozwoju miast aby zniwelować istniejące braki głównie finansowe.

Zbigniew Dynak (Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWD)

- poinformował, że Zarząd Województwa Dolnośląskiego za pośrednictwem komórek organizacyjnych UMWD będzie przygotowywał dokumenty niezbędne do opracowania regionalnej polityki miejskiej, a dyskusja tocząca się w ramach Forum ma na celu zebranie pomysłów, sugestii i inspiracji dotyczących tego zagadnienia.

Lila Jaroń (zastępca dyrektora DWUP)

- zaproponowała dyskusję na temat sposobów realizowania polityki miejskiej za pomocą dostępnych obecnie instrumentów oraz możliwości wsparcia województw przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w przygotowaniu instrumentarium, które przyspieszy realizację polityki miejskiej na poziomie regionów,
- poprosiła o określenie perspektyw życia mieszkańców aglomeracji w ciągu najbliższych 5 lat.

Andrzej Brzozowy (Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Przestrzennej w Ministerstwie

Infrastruktury i Rozwoju)

- przedstawił działania MliR podjęte w celu wzmocnienia instrumentarium służącego rozwojowi obszarów miejskich m.in.: przyjęcie Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020, określenie w niej obszarów funkcjonalnych i zapisanie ich w Umowie Partnerstwa; przeprowadzenie konkursów ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na przygotowanie dokumentacji dotyczącej poprawy usług publicznych; przeprowadzenie konkursów dotyczących wzmocnienia współpracy w obszarach funkcjonalnych; przygotowywanie ustawy o rewitalizacji; nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- podkreślił, że choć KPM jest jeszcze projektem, to jej elementy są już skutecznie realizowane w praktyce,
- polemizował z opinią dra M. Obrębalskiego nt. suwerenności określania celów i kierunków wydatkowania przez samorządy lokalne środków na ich rozwój podkreślając, że rekomendacje rządowe w tym zakresie są jednak potrzebne,
- wyjaśnił różnicę pomiędzy KPM a dokumentami programowymi, takimi jak np. RPO.

dr Marek Obrębalski (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)

- wyraził zadowolenie, że pojawiają się instrumenty prawne, jednak w jego opinii są to nadal tylko instrumenty wirtualne i niestety ciągle odczuwalny jest brak odpowiednich narzędzi natury finansowej,
- stwierdził, że miasta są motorem rozwoju i z tego względu powinny spotkać się z wyraźnie dedykowanymi im instrumentami, w tym finansowymi,
- podkreślając fakt, iż władze lokalne dobrze znają swoje potrzeby zasygnalizował, że należy przyspieszyć rządowe prace nad wdrożeniem instrumentów prawnych i finansowych, aby móc właściwie kształtować politykę miejską.

Leszek Pieczyński (Loża Dolnośląska Business Center Club)

- zwrócił uwagę, że w jego opinii metropolie rozwijają się dynamicznie, przy czym skupione są jedynie na sobie, wypracowują wysoki PKB, jednak trudno jest przełożyć ich siłę i natężenie działań na inne miasta, które się wyludniają,
- zapytał, jaka przyszłość czeka mniejsze miasta, które nie skorzystają z ZIT,
- wyraził również niezadowolenie z niewystarczającej jego zdaniem poziomu informowania społeczeństwa na temat prac dotyczących ZIT na terenie Dolnego Śląska.

Andrzej Brzozowy (Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Przestrzennej w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju)

- zwrócił uwagę, że potrzebne jest wsparcie rozwoju wszystkich miast, a inwestowanie

w duże miasta jest koniecznością, by mogły one być konkurencyjne w Europie i na świecie, wzmacniając w ten sposób rozwój kraju,

- podkreślił, że istotne jest wypracowanie przez regiony niezbędnej równowagi pomiędzy inwestowaniem w duże miasta a mniejsze ośrodki miejskie. Instrumentem w tym zakresie są regionalne programy operacyjne.

Podsumowanie

Zbigniew Dynak (Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego)

- podkreślił wysoką pozycję dolnośląskich miast w rankingu uczących się miast przygotowanym przez analityków Polityki Insight na zlecenie Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana i Fundacji Konrada Adenauera w Polsce,
- wyraził pogląd, że regionalna polityka miejska powinna być oparta o skonkretyzowane instrumenty wynikające z przyjętej KPM,
- stwierdził, że rolą samorządu województwa jest koordynowanie i inspirowanie rozwoju miast w oparciu o przykłady najlepiej działających w tej dziedzinie samorządów (np. Wałbrzycha),
- zwrócił uwagę, że cele regionalnej polityki miejskiej raczej nie będą wykraczać poza wskaźniki Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Na zakończenie podziękował uczestnikom posiedzenia za owocne spotkanie i aktywną dyskusję, zachęcił do składania uwag i sugestii dotyczących poruszanej w czasie spotkania problematyki. Wyraził nadzieję, że Rząd przyjmie wkrótce Krajową Politykę Miejską i zadeklarował, że UMWD we współpracy z IRT opracuje założenia dolnośląskiej polityki miejskiej, które przedstawi do konsultacji na Forum.

Załączniki:

- Prezentacja nr 1 – Projekt krajowej polityki miejskiej.
- Prezentacja nr 2 – Doświadczenia zarządzania rozwojem aglomeracji wałbrzyskiej i planów realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych jako instrumentu terytorialnego polityki regionalnej na lata 2014-2020.
- Prezentacja nr 3 – Teoretyczne i praktyczne aspekty polityki miejskiej.
- Prezentacja nr 4 – Uwarunkowania rozwoju obszarów miejskich województwa dolnośląskiego na przykładzie WroF i LGOF

Opracowanie:

**Wydział Koordynacji Polityki Regionalnej
Departament Rozwoju Regionalnego UMWD,
lipiec 2015 r.**

6

Dyrektor
Departamentu Rozwoju Regionalnego
Zbigniew Dynak

My... *...*